

વધુ ભારે કોણ?

ગોળ અને મગફળી

શબનમને ગોળ અને મગફળી ખાવાનું ગમે છે.

એક દિવસ તેણે ૧ કિગ્રા ગોળ અને ૧ કિગ્રા મગફળી ખરીદી.

(તમે જાણો છો કે, કિલોગ્રામને કિગ્રા તરીકે દર્શાવાય છે.)

* મગફળી ખરેખર વજનમાં ગોળ કરતાં વધારે છે? અથવા તે માત્ર વધારે દેખાય છે?

હવે અનુમાન કરો કે આમાંથી કોના માટે તમારે વધારે મોટી બેગ (થેલી)ની જરૂર છે?

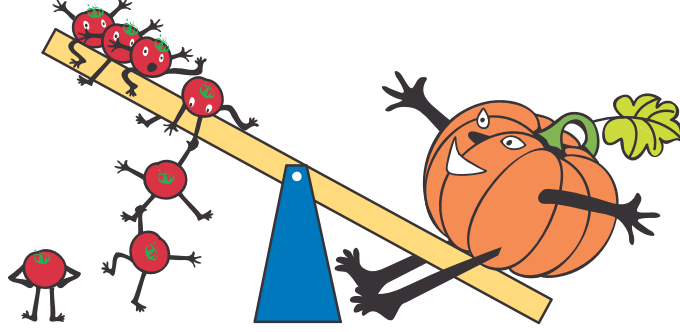
- (૧) ૧ કિગ્રા પોપકોર્ન અથવા ૧ કિગ્રા ખાંડ?
- (૨) ૧ કિગ્રા વટાણા અથવા ૧ કિગ્રા બટાટા?

બજારમાં જાઓ અને તમારું અનુમાન સાચું છે કે નહિ તેની ચકાસણી કરો.

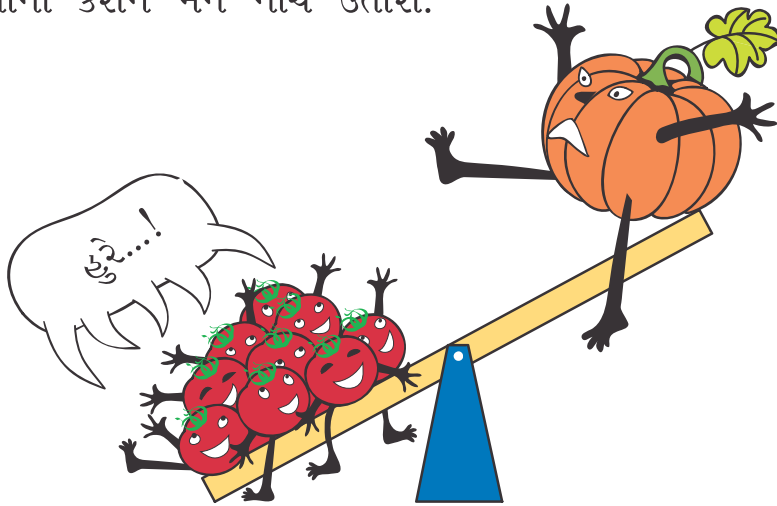
કોળું-ટામેટાંનો પંગો

આ એક મેદાન છે કે જ્યાં ટામેટાં દરરોજ રમવા માટે આવે છે. તેઓને ચીંચવા ઉપર રમવાનું ગમે છે. એક દિવસે એક મોટું કોળું આવે છે અને ચીંચવાના એક છેડે બેસે છે. જ્યારે તે લાંબા સમય સુધી ત્યાંથી ઊભું ન થયું ત્યારે ટામેટાંએ બીજી બાજુ બેસવાનું અને ચીંચવાને ઊંચો કરવાનું નક્કી કર્યું જેથી તે કોળું નીચે પડી જાય.

નાનાં ટામેટાંઓએ બીજા છેડા ઉપર ચડવાનું શરૂ કર્યું. ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ...,૨૫. કોળું હજુ પણ બેસી રહ્યું છે અને હસે છે. તેથી મોટાં ટામેટાંએ મદદ કરવાનું નક્કી કર્યું. નાનાં ટામેટાં નીચે ઊતરી ગયાં અને કદાવર ટામેટાં માટે રસ્તો કરી આપ્યો. ૧, ૨, ૩, ૪,.....,૨૦....

યેહ! ચીંચવો હવામાં અધ્ધર થયો. તે (કોળું) બૂમ પાડે છે - મને નીચે ઉતારો, મહેરબાની કરીને મને નીચે ઉતારો.

‘પંગો’ એ તળપદી ભાષાનો શબ્દ છે જે સમસ્યા અથવા ઝઘડાનો અર્થ સૂચવે છે. આ શબ્દનો ઉપયોગ જાણીબૂઝીને કરવામાં આવ્યો છે. કારણ કે બાળકો તેનાથી મનોરંજન મેળવી શકે.

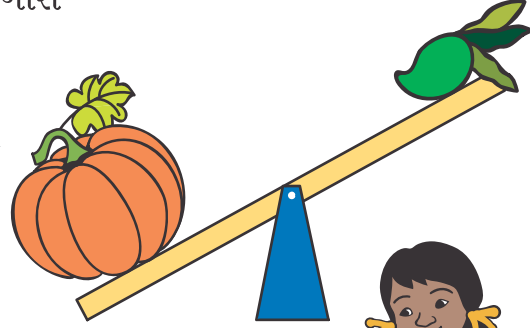

અનુમાન કરો.

* તમારા વિચાર મુજબ કેટલાં નાનાં ટામેટાં કોળાને ઊંચું કરી શકે?

- દસ
- વીસ
- ચાળીસ

* કેટલી મોટી કેરીઓ કોળાને સમતોલ રાખી શકે?

હવે અનુમાન કરો.

* કેટલાં કોળાં તમને ચીંચવા પર સમતોલ રાખી શકે?

* તમારા વર્ગના મિત્રોનાં કેટલાંક નામ આપો કે જેમનું વજન...

(અ) લગભગ તમારા જેટલું (સરખું) હોય.

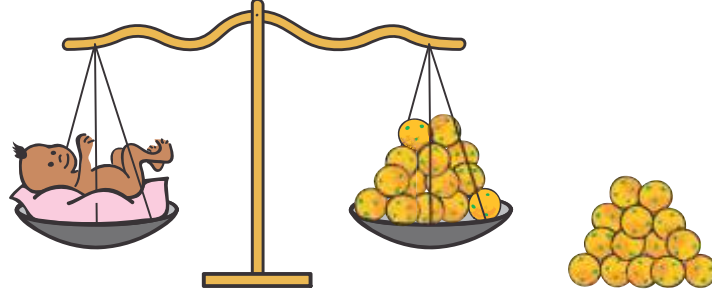
(બ) તમારા કરતાં વધારે હોય.

(ક) તમારા કરતાં ઓછું હોય.

* તમારો હાથ સીધો રાખીને એક હાથ પર કેટલાં પુસ્તકો ઊંચકી શકશો?

તેના વજનથી બમણું

ભારતીનાં માતા-પિતા સ્વાતંત્ર્યદિનની ઉજવણી વિશેષ રીતે કરે છે. કારણ કે ભારતી તે દિવસે જન્મી હતી. તેઓ ભારતીના વજન કરતાં બમણા વજનની મીઠાઈ ખરીદે છે અને ગરીબ લોકોને વહેંચે છે.

જ્યારે ભારતી જન્મી ત્યારે તે ૩ કિગ્રાની હતી. આજે સ્વાતંત્ર્ય દિવસ છે અને ભારતીની ઉંમર ૫ વર્ષ છે. અત્યારે તેનું વજન ૨૮ કિગ્રા છે.

* હવે તેના વજનનું અને તેનાં માતા-પિતા દરેક સ્વાતંત્ર્યદિને જે મીઠાઈ વહેંચે છે તેના જથ્થાનું અનુમાન કરો.

ભારતીની ઉંમર

જન્મ-સમયે

૧ વર્ષની ઉંમર

૨ વર્ષની ઉંમર

૩ વર્ષની ઉંમર

૪ વર્ષની ઉંમર

૫ વર્ષની ઉંમર

ભારતીનું વજન

૩ કિગ્રા

૮ કિગ્રા

૧૭ કિગ્રા

૨૮ કિગ્રા

મીઠાઈનો જથ્થો

૩ + ૩ = ૬ કિગ્રા

૧૩ + ૧૩ = ૨૬ કિગ્રા

તમારાં માતા-પિતાને પૂછો કે ૨ વર્ષ અને ૪ વર્ષની ઉંમરના બાળકનું વજન કેટલું હોય?

તમારા વજનનું અનુમાન કરો.

મસ્ત-મસ્ત ખીચડી...

વંદનાએ નવી વાનગી વિશે રેડિયો ઉપર સાંભળ્યું. તે તેને બનાવવાનો પ્રયત્ન કરે છે. તે જ્યારે વાનગી કેવી રીતે બનાવવી તેની નોંધ કરે છે ત્યારે તે ગૂંચવાઈ જાય છે. તે જે નોંધે છે તે આ છે.

(૧) વાસણમાં બે ચમચા પાણી રેડો.

(૨) પાણી ઉકાળો અને તેમાં ઉમેરો

- ૧ ચપટી દાળ

- અડધો કિગ્રા લાલ મરચું પાઉડર

- ૧ વાડકો મીઠું

(૩) એક ચમચી ચોખા નાખો.

(૪) ૨ વટાણા અને ૮ ગ્લાસ રાઈના દાણા ઉમેરો.

(૫) અને છેલ્લે ૧ કિગ્રા ડુંગળી ઉમેરો.

દરેક વસ્તુનું મિશ્રણ કરો (ભેળવો) અને ૧૫ મિનિટ માટે ઉકાળો. પરંતુ વંદનાને લાગે છે કે, દરેક વસ્તુના જથ્થામાં કંઈક ઘણું જ ખોટું થયું છે!!!

* વસ્તુને તેના સાચા જથ્થા સાથે જોડવામાં તેને મદદ કરો.

૧ કિગ્રા

ચોખા

અડધો કિગ્રા

દાળ

_____

વટાણા

_____

પાણી

_____

ડુંગળી

_____

મીઠું

_____

રાઈના દાણા

_____

લાલ મરચું પાઉડર

મહાવરો

(૧) તમારા ઘેર લાવેલી વસ્તુઓની યાદી કરો અને શોધી કાઢો કે એક વખતમાં દરેક વસ્તુ કેટલી લાવ્યા. આ વસ્તુઓ ચોખા, તેલ, મરચાંનો ભૂકો, ખાંડ, દૂધ, ડુંગળી, આદું વગેરે.

વસ્તુનું નામ	કેટલું લાવ્યા

(૨) તેમના વજનનું અનુમાન કરો
અને સરખાવો.

૧૦ કિગ્રા

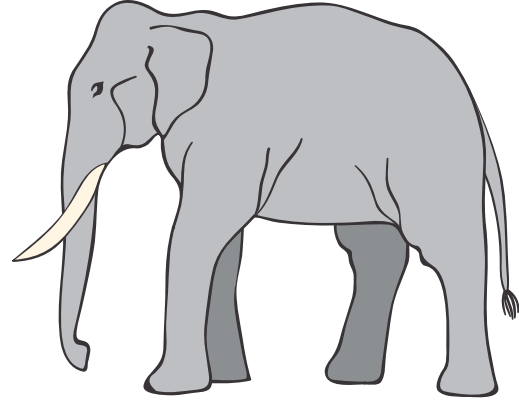
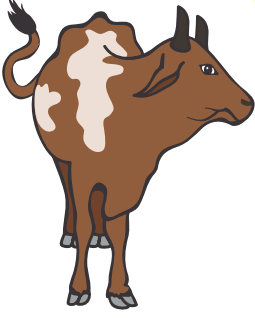
૪૦૦ કિગ્રા

૧ કિગ્રા કરતાં ઓછું

૧૦૦૦ કિગ્રા કરતાં વધુ

૮૦ કિગ્રા

૨ કિગ્રા

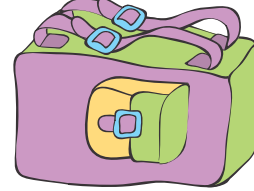

(૩)

અનુમાન કરો કે નીચેનામાંથી કઈ વસ્તુઓનું વજન
૧ કિલોગ્રામ કરતાં વધુ છે? કઈ વસ્તુઓનું વજન
૧ કિલોગ્રામ કરતાં ઓછું થશે?

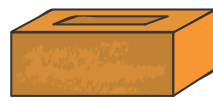
(૧) તમારી સ્કૂલ-બેગ

(૨) કંપાસ

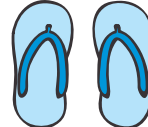
(૩) ઈંટ

(૪) એક મોટું કોળું

(૫) તમારા સ્લિપર/બૂટની જોડી

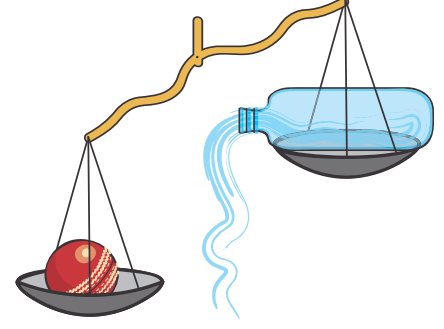

ત્રાજવું અને ૧ કિગ્રાનું વજનિયું વર્ગમાં લાવો અને તમારા
અનુમાનની ચકાસણી કરો.

(૪) નીચેનામાંથી કયું વધારે ભારે છે તે શોધવા ત્રાજવાનો ઉપયોગ કરો.

- (૧) પાણીની એક બોટલ (શીશી) કે ક્રિકેટનો દડો
- (૨) તમારું પગરખું (જોડો) કે પેન્સિલ-બોક્સ
- (૩) તમારું ગણિતનું પુસ્તક કે ગુજરાતીનું પુસ્તક
- (૪) તમારી બેગ કે તમારા મિત્રની બેગ

(૫) એક કિગ્રા ભીની માટી અથવા રેતી લો. બે થેલીઓમાં તેમના સરખા ભાગ કરો અને બંને થેલીઓમાં સરખું વજન છે કે નહિ તેની ખાતરી કરવા ત્રાજવાનો ઉપયોગ કરો.

ભીની માટીની દરેક થેલી એ તમારું અડધો કિગ્રા વજન છે. તમારી આજુબાજુની બીજી વસ્તુઓ માપવા તેનો ઉપયોગ કરો.

* યાદી તૈયાર કરો.

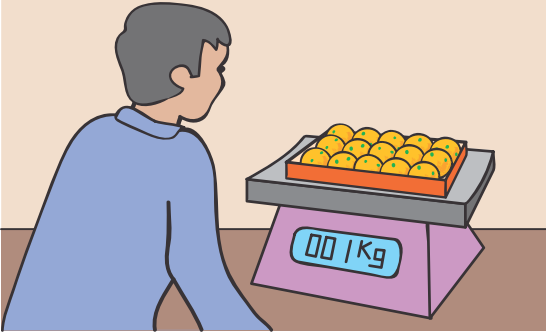
- (૧) અડધા કિગ્રાથી ઓછા વજનવાળી વસ્તુઓ.
- (૨) અડધા કિગ્રાથી વધારે વજનવાળી વસ્તુઓ.

જુદી-જુદી પ્રવૃત્તિઓ બાળકોને પરિચિત વસ્તુઓ કે જે પોતાના ઘરે, કરિયાણાની દુકાને વગેરે સ્થળે જુએ છે તેમના વજનનું અનુમાન અને અંદાજ બાંધવામાં મદદરૂપ થશે. પ્રાણીઓના વજનનું અનુમાન એ આનંદદાયક પ્રવૃત્તિ છે અને તે વધારે ભારે વજન સમજવામાં મદદરૂપ બને છે. શિક્ષકે વર્ગમાં ત્રાજવાં લાવવાં જોઈએ અને બાળકોને તેમની જાતે વજન કરવાની તક આપવી જોઈએ.

વજનિયાં અને ત્રાજવાં
તમારી સૌથી નજીક ભંગાર વેચનાર વેપારીની, શાકભાજીની
દુકાન અને કરિયાણાની દુકાનની મુલાકાત લો (નાનો વાસ કરો).
તેઓ વાપરે છે તે વજનિયાં તરફ ધ્યાન આપો. શોધી કાઢો કે,
(૧) કોણ સૌથી મોટાં વજનિયાં વાપરે છે?
(૨) કોણ સૌથી નાનાં વજનિયાં વાપરે છે?
તમે આમાંનાં કોઈ વજનિયાં જોયાં છે?

નીચેનાં વજનિયાં તમને કઈ દુકાનમાં જોવા મળશે? તમારા મિત્ર સાથે ચર્ચા કરો.

